© “TOKENISM” και η Διαχρονική Προσέγγιση του Γυναικείου Αθλητισμού-Αποκλεισμού (1896-2024)

3η διάλεξη της Ειρήνης Καμπερίδου,
Τμήμα Τρίτης, 11/3/2025 (14.00-16.00), αιθ. 5.
Τμήμα Τετάρτης, 19/3/2025 (12.00-14.00) αιθ. 4

“Tokenism” (Kamberidou, 2010)

Αναλυτικά, τι σημαίνει ***TOKENISM*** και **TOKEN βλέπε** (σελ. 91-93) *"Men take the Glass Escalator and Women hit the Glass Ceiling: the Sticky Floor and Tokenism*” στο άρθρο
THE “GLASS ESCALATOR” & “GENDER FATIGUE”: GETTING GENDER BACK ON THE AGENDA (Kamberidou, 2019: 91-93)
EUROPEAN COMMISSION DG EDUCATION AND CULTURE (uoa.gr)

Επόμενη, 4η διάλεξη

© ***Ο Αθλητισμός ως πεδίο κοινωνικής χειραφέτησης***

Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή (ΕΟΕ)
(μία γυναίκα)

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ως μέσο γνωστοποίησης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Επίσης, βλ. όρους/έννοιες **GENDER INTEGRATION**, **GENDER-NEUTRAL STANDARDS**, **COED SPORTS** στο άρθρο:
https://oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/2566/5204
://oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/2566/5204

3. "TOKENISM" (Kamberidou, 2010)

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Ολομέλεια της ΕΟΕ: 35 μέλη - 3 γυναίκες (tokens) και 32 άνδρες

https://hoc.gr/el/node/23 (τελευταία πρόσβαση 19/10/2023)

Βασιλική Μιλούση, Αλεξάνδρα Πάλλη Βούλα Κοζομπόλη

4. Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή:

22 άνδρες, μία (1) γυναίκα

EUROPEAN COMMISSION DG EDUCATION AND CULTURE (uoa.gr) να διαβάσετε κεφάλαιο στο άρθρο τι σημαίνει TOKENISM και TOKEN και η ανάλυση της Kanter (1977).

Ο **Σπύρος Καπράλος** επανεξελέγη Πρόεδρος της Ελληνικής Ολυμπιακής Επιτροπής το 2022 για τρίτη συνεχόμενη τετραετία,

Ο κ. Καπράλος που ήταν και ο μοναδικός υποψήφιος, πήρε 22 ψήφους σε σύνολο 22 ψηφισάντων. Επίσης η Ολομέλεια της ΕΟΕ εξέλεξε τους εξής:

- Α΄Αντιπρόεδρος: Στέλιος Αγγελούδης
- Β΄ Αντιπρόεδρος: Ξενοφών Αθανασίου
- Γενικός Γραμματέας: Μανώλης Κολυμπάδης
- Ταμίας: Αντώνης Νικολόπουλος

Εκτελεστική Επιτροπή:

- Αριστείδης Αδαμόπουλος, **Πολυξένη Αργειτάκη (tokenism)**, Γιάννης Καρράς
- Πρόεδρος Διεθνούς Ολυμπιακής Ακαδημίας: Ισίδωρος Κούβελος
- Πρόεδρος Επιτροπής Φιλάθλου Πνεύματος: Μανώλης Κατσιαδάκης
- Πρόεδρος Επιτροπής Ολυμπιακής Προετοιμασίας: Σπύρος Ζαννιάς
- Πρόεδρος Επιτροπής Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας: Αθανάσιος Βασιλειάδης

http://efoa.gr/h-nea-dioikisi-stin-elliniki-olimpiak/

[τελευταία πρόσβαση 8/3/2024]

ΟΛΟΜΕΛΕΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΟΛΥΜΠΙΑΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ (ΕΟΕ) ΤΟ ΕΤΟΣ 2025: 39 άτομα: (4 γυναίκες και 35 άνδρες)

https://www.hoc.gr/members/#meli-omospondies

Επιτροπή Ισότητας Φύλων (ΕΙΦ) της ΕΟΕ: (3 άνδρες και 10 γυναίκες)

ΕΠΙΤΡΟΠΕΣ:

- **Εκτελεστική Επιτροπή: 1 γυναίκα , 5 άνδρες.**
- **Επιτροπή Ολυμπιακής Προετοιμασίας (5 γυναίκες και 8 άνδρες**

6.

- Επιτροπή Ολυμπιακής Λαμπαδηδρομίας: 2 γυναίκες και 9 άνδρες
- Επιτροπή Αθλητών: (Πρόεδρος Κοζομπόλη Βούλα)
  3 γυανίες και 5 άνδρες
- Επιτροπή Μάρκετινγκ 6 γυναίκες και 10 άνδρες
- Επιτροπή Αθλητισμός και Περιβάλλον 4 γυναίκες και 12 άνδρες
- Επιστημονική Επιτροπή μόνο μία γυναίκα και 6 άνδρες
- Επιτροπή Φιλάθλου Πνεύματος, Ηθικής και Δεοντολογίας μία γυναίκα και 5 άνδρες
- κ.ά.

Βλέπε επιτροπές
https://www.hoc.gr/members/#meli-omospondies

7. Η διαχρονικότητα του γυναικείου αποκλεισμού (1896-2024)

- Στους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το **1896** δεν υπάρχει καμία *επίσημη* γυναικεία συμμετοχή … στο Ελσίνκι το **1952** το ποσοστό συμμετοχής των γυναικών είναι μόνο 10,5% … στους Ολυμπιακούς του Ρίου το **2016** είναι 45%, και στους Ολυμπιακούς του Τόκυο το ποσοστό ανέρχεται σε περίπου **49%** , και στο Παρίσι πέρσι είχαμ **συμμετοχή-ρεκόρ (50%) !!!!**

Year	Sports	Events*	Women Athletes	%	Year	Sports	Events*	Women Athletes	%
1896	–	– 0	– 0	–	1960	6	29	611	11.4
1900	2	3	22	2.2	1964	7	33	678	13.2
1904	1	2	6	0.9	1968	7	39	781	14.2
1908	2	3	37	1.8	1972	8	43	1059	14.6
1912	2	6	48	2.0	1976	11	49	1260	20.7
1920	2	6	63	2.4	1980	12	50	1115	21.5
1924	3	11	135	4.4	1984	14	62	1566	23
1928	4	14	277	9.6	1988	17	72	2194	26.1
1932	3	14	126	9	1992	19	86	2704	28.8
1936	4	15	331	8.3	1996	21	97	3512	34.0
1948	5	19	390	9.5	2000	25	120	4069	38.2
1952	6	25	519	10.5	2004	26	125	4329	40.7
1956	6	26	376	13.3	2008 2012 2012 2020 2024	26 26	127 140	4637 4676	42.4 44.2% 45.0% 49% 50%

7. Women's participation in the Games of the Olympiad

Human Rights

Human Rights

E

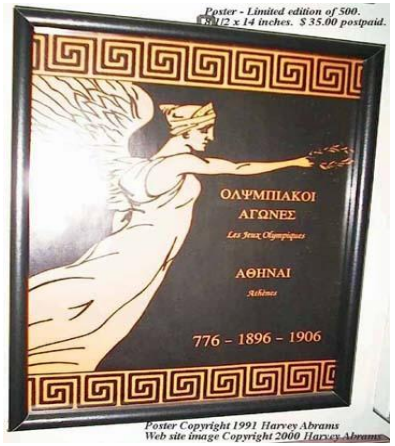

9. ΕΡΩΤΗΣΗ ΣΤΗΝ ΕΞΕΤΑΣΤΙΚΗ

- Μήπως ο δομικός μηχανισμός του αθλητισμού, που **επικεντρώνεται στις *διαφορές* των φύλων (γυναικεία και ανδρικά αθλήματα)**, αποτελεί **ταυτόχρονα** μηχανισμό παραγωγής κοινωνικής ανισότητας; Μήπως αποτελεί **κοινωνικό κατασκεύασμα;** Αναπτύξετε το θέμα.

Το ίδιο θέμα θα μπορούσε να διατυπωθεί:

- Μήπως η **επικέντρωση στην έμφυλη *διαφορά/κατηγοριοποίηση*** στον αγωνιστικό αθλητισμό (σε γυναικεία και ανδρικά αθλήματα) αποτελεί **αφορμή** για την αναπαραγωγή κοινωνικών ανισοτήτων;
- Δηλαδή, μήπως η διχοτόμηση των φύλων (η έμφυλη διχοτόμηση/κατηγοριοποίηση) στον αγωνιστικό αθλητισμό δημιουργεί ανισότητες και διαφορετικές κοινωνικές προσδοκίες, **ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΕΣ ΓΙΑ ΑΝΔΡΕΣ ΚΑΙ ΓΥΝΑΙΚΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΕΣ ΠΡΟΣΔΟΚΙΕΣ…**

ΥΠΑΡΧΟΥΝ ΠΟΛΛΕΣ ΑΠΟΨΕΙΣ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ …

Οι απαντήσεις σε αυτό το ερώτημα ακολουθούν….

10. Τα επιμέρους αθλητικά μοντέλα

Οι αθλητικές δραστηριότητες δεν ταυτίζονται, δεν ταξινομούνται όλες με βάση τη βιολογική-γενετική διαφορετικότητα των συμμετεχόντων (φύλο)…

π.χ. φυσική αγωγή/σχολικός αθλητισμός, μαζικός αθλητισμός, κ.ά.

11. ΤΑ ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ – ΟΙ ΜΥΘΟΙ ΠΕΡΙ «ΑΣΘΕΝΟΥΣ ΦΥΛΟΥ»
the 'weaker sex' and the 'weaker brain' theory

Τις τελευταίες δεκαετίες του 19ου αιώνα αναπτύσσονταν 'επιστημονικά' ενισχυμένες αντιλήψεις που **αποσκοπούσαν** στον **αποκλεισμό των γυναικών από δημόσιου χαρακτήρα δραστηριότητες…**

(Sandow 1898, Moebius 1908, Weininger 1917, Webster 1930, Pfister 1990)

…έτσι κατασκευάστηκε και παγιώθηκε **ο κοινωνικός μύθος/ στερεότυπο** του «**ασθενούς φύλου**», κυρίως με βάση αντιλήψεις ιατρικής προέλευσης…

…η ενασχόληση της γυναίκας με τον αγωνιστικό αθλητισμό θεωρείτο **βιολογικά** και **ψυχικά επιβλαβής** …

(Kamberidou, 2019; Kamberidou, Bonias & Patsantaras, 2019; Kamberidou & Chroni, 2016; Kamberidou 2011/2012; Πατσαντάρας, 2007; Πολιτοπούλου 2008; Kirk 2002; Pfister, 1990)

12. Κοινωνικά στερεότυπα/μύθοι: *the 'weaker sex' and the 'weaker brain' theory*

Βλέπε ιατρική θεωρία των Βρετανών του 19ου αιώνα για το **ασθενές/κατώτερο γυναικείο μυαλό** στη μελέτη της Fauvel (2013).

- … Οι γυναίκες πρέπει να εξοικονομούν ενέργεια […] Οι γιατροί νοσήλευαν τις «αφύσικες» (abnormal) γυναίκες που τολμούσαν να επαναστατήσουν…» (Fauvel, 2013).
- Οι θεωρίες περί γυναικείας κατωτερότητας διαπερνούσαν όλους του **επιστημονικούς**, **δημόσιους** και **ιδιωτικούς** τομείς, σε σημείο που οι γυναίκες είχαν πειστεί για τη δική τους κατωτερότητα, απόλυτο σύμπτωμα αποξένωσης (Fauvel, 2013).

Οι Βρετανοί γιατροί, γυναικολόγοι και ψυχίατροι, που ήταν πεπεισμένοι για την 'αδυναμία' του ασθενούς φύλου, είχαν να αντιμετωπίσουν τις αντιδράσεις των γυναικών και ειδικά εκείνες των ακτιβιστριών/φεμινιστριών που αγωνίζονταν να δημοσιοποιήσουν στο κοινό **την ιατρική κακοποίηση…**

(Fauvel, 2013, μετάφραση Καμπερίδου 2022).

…the **construction** and consolidation of the social myth (stereotype) of the "weaker sex", **primarily from medical fields…**

(Kamberidou, 2019; Kamberidou, Bonias & Patsantaras, 2019; Kirk 2002; Pfister, 1990; Sandow 1898, Moebius 1908, Weininger 1917, Webster 1930)

13. The "Physiological truth" (Η Αλήθεια της Φυσιολογίας)

"**Crazy brains and the weaker sex: the British case (1860-1900)** Βλ. έρευνα της Aude Fauvel (2013), translated by Jane Yeoman https://doi.org/10.4000/cliowgh.352 (τελευταία πρόσβαση 8/3/2024).

"… it was thought that any such gentle and fragile creatures who dared practise a sport, or, worse, handle weapons, would almost inevitably succumb to **dementia**, so alien was the female body to such activity"
(Vertinsky 1990, in Fauvel, p. 9).

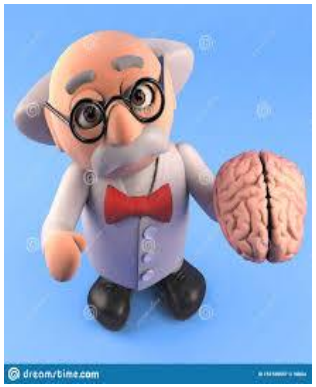

"Physiological truth" of woman's inferiority

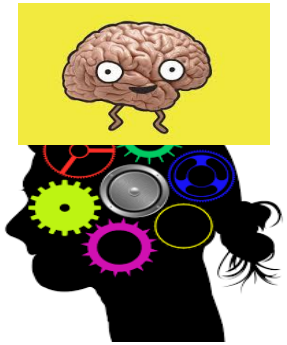

The "**physiological truth**", not only to justify a certain Victorian society's expectations of women's propriety, but also actively helped promote the repression of non-conformists by **encouraging husbands to hospitalise** all those who behaved in a manner **contrary to nature**, in the name of protecting the evolutionary process"
(Fauvel, 2013: 10)

A Game of Tennis, έργο του Άγγλου ζωγράφου George Goodwin Kilburne (1839-1924)

14.

Η γυναικεία ενασχόληση με τα σπορ έως το 1914 υπήρξε προνόμιο μιας μικρής μειοψηφίας (της αριστοκρατίας, των ανώτερων και μεσαίων κοινωνικών στρωμάτων....

1908 Danish Gymnasts

15.

1908 London, Women's archery: Ladies Doubles National Round (IOC, 2006)

1912 Female Olympians

Australian swimmers Fanny Durack and Mina Wylie, who paid their own way to Stockholm in 1912

16.

1912 Female Olympians

Marguerite Broquedis

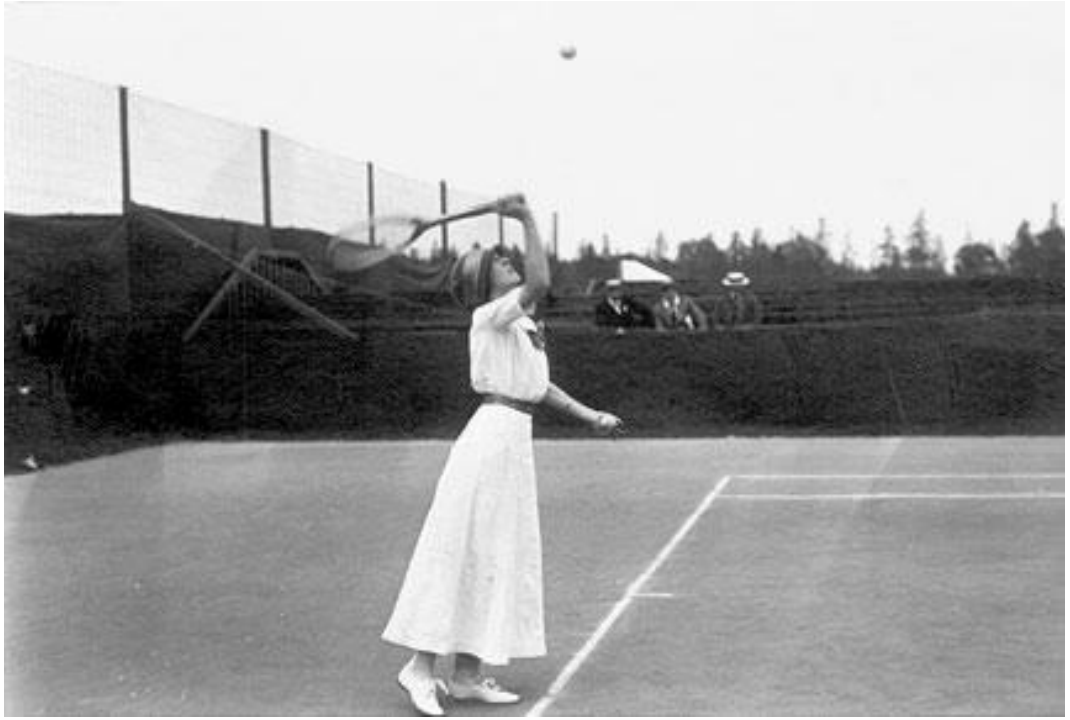

17. Έργο του Γάλλου ζωγράφου Leopold Franz Kowalski (1856-1931)

A Game of Tennis in Battersea Park*, έργο* του Βρετανού ζωγράφου James Wallace (1872-1911)

Match,
έργο του Άγγλου ζωγράφου Horace Henry Cauty (1846-1909)

18. Δεξιά: ***A Game of Tennis***, έργο του Ιρλανδού ζωγράφου John Lavery (1856-1941)

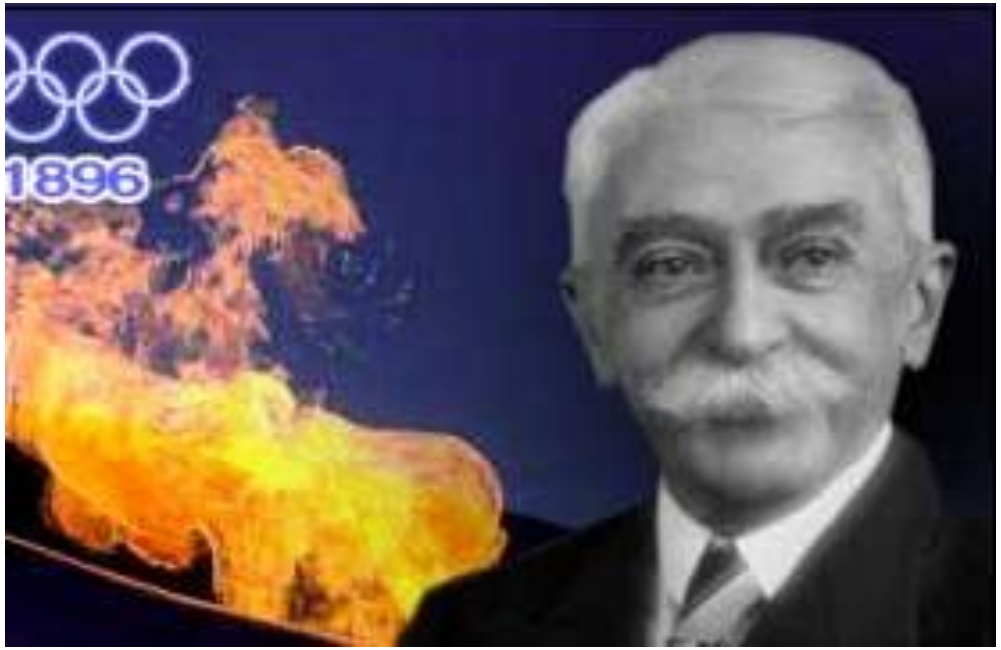

19.

Συντονισμένες με το πνεύμα της εποχής οι απόψεις του βαρόνου Pierre de Coubertin

(2ος Πρόεδρος της ΔΟΕ)

(1896–1925

20. Coubertin 1902, 1911, 1912, 1924, 1931 …

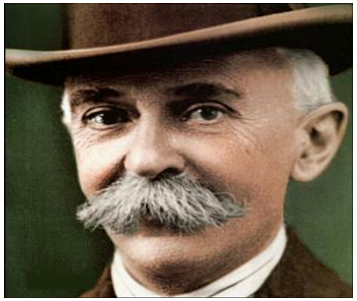

«Ο αγωνιστικός αθλητισμός είναι φαινόμενο που εναντιώνεται στον φυσικό προορισμό της γυναίκας»
(Coubertin, 1902*)*

«**Η θέα των σχεδόν γυμνών γυναικών θα ξυπνήσει τα αρχέγονα πάθη των ανδρών θεατών…και το γυναικείο σώμα θα γίνει πιο ελκυστικό από την ίδια την αθλητική απόδοση…**»

"Women, to his mind, were like other '**weak**' members of society – children, the elderly, and the sick – and were **best suited for physical education and the pursuit of public and personal health-oriented goals**. […] **the sight of women's nearly nude bodies would arouse the primordial passions of the male spectators**. A clear danger was thus that the spectacle of **the lightly clothed female body would become more attractive than the athletic performance itself"** (Carpentier & Lefèvre , 2006: translated from French by Irene Kamberidou, 2021).

- "L'escrime et les femmes" … εάν αυτή «**θηλυκοποιηθεί**» (Coubertin, 1911: 78)
- Να παραμείνει ο ολυμπιακός αθλητισμός τόπος αποκλειστικά για άνδρες (Coubertin, 1912: 109).
- Η συμμετοχή των γυναικών στους Ολυμπιακούς Αγώνες αποτελεί ένα είδος ***κοινωνικής και ηθικής απόκλισης*** … (Coubertin, 1925)

Επίσης, βλ. Πατσαντάρας 2007, Patsantaras & Kamberidou, 2006: 374)

21.

«Μια πολιτισμικά ανώτερη φυλή έχει το δικαίωμα να περιορίσει τα προνόμια μιας πολιτισμικά κατώτερης...» (Coubertin, 1903).

According to Coubertin, "***races are of different value and to the white race, of superior essence, all others must make allegiance***" (στο έργο του Laurent Dornel 2015).

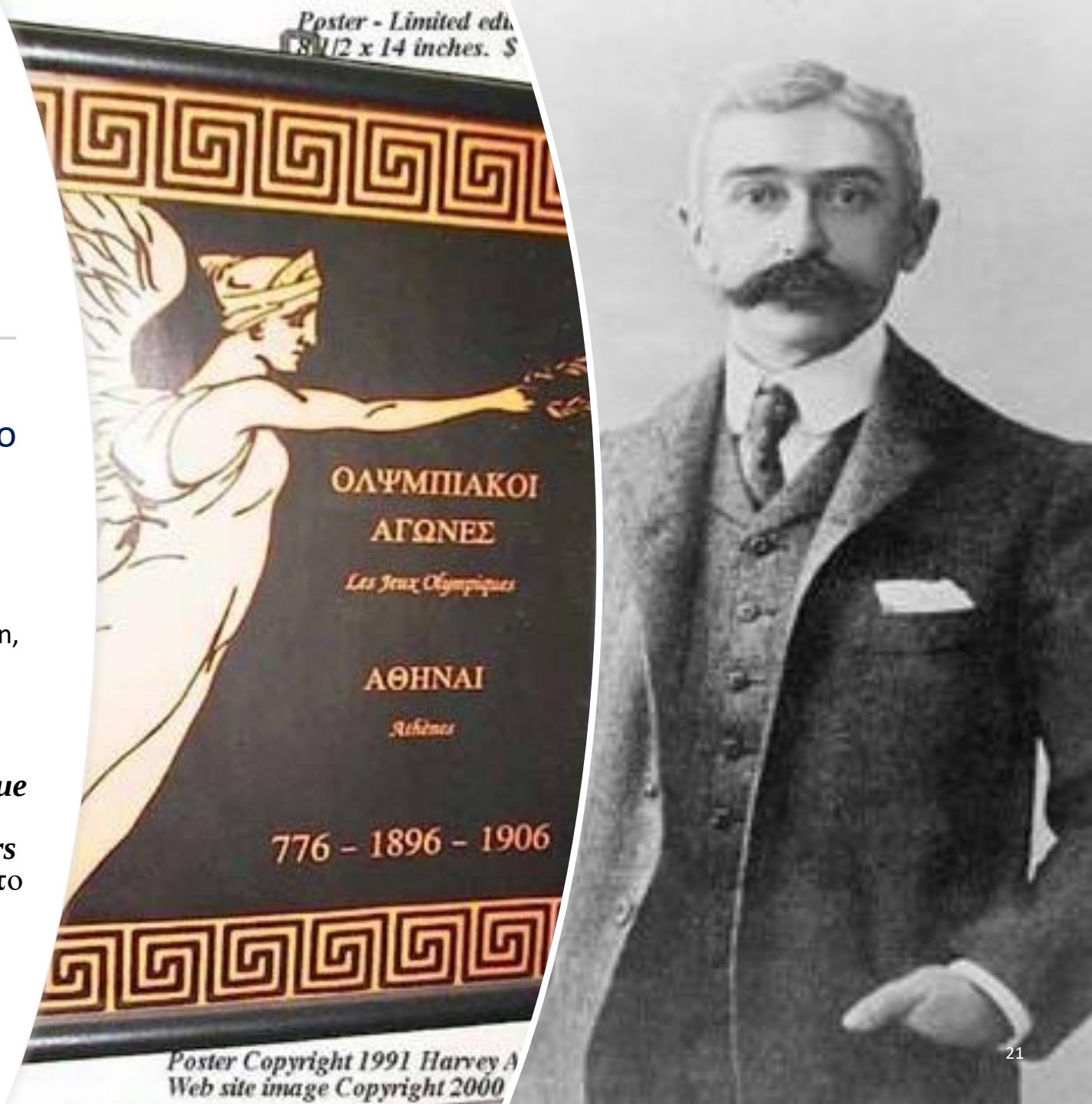

22. Δημήτριος Βικέλας (1835-1908)

Έλληνας λόγιος, ποιητής και πεζογράφος, επιχειρηματίας …

Ο πρώτος πρόεδρος της ΔΟΕ, ο Δημήτρης Βικέλας

ΔΟΕ: 1894 – 1896

Η ΔΟΕ στην Αθήνα το 1896
(Βικέλας στο κέντρο, Coubertin αριστερά, δίπλα στον Βικέλα)

Recruited by Pierre de Coubertin …
"One might even say that the Olympic Movement was conceived as a tool to promote and spread European aristocratic values and masculine values"

2ος Πρόεδρος της ΔΟΕ (1896–1925)

«… Τα πρώτα μέλη της ΔΟΕ που «στρατολογήθηκαν»/επλέχθηκαν από τον Coubertin, ανήκαν στην αριστοκρατία.

«Σε μια ευρωπαϊκή κοινωνία που παραδοσιακά διαχωρίζει τους πλούσιους από τους φτωχούς και τους άνδρες από τις γυναίκες, ήταν φυσιολογικό και πρακτικό τα πρώτα μέλη της ΔΟΕ να προέρχονται **από την ίδια κοινωνική τάξη και να έχουν το ίδιο φύλο** […]

«Θα μπορούσε κανείς να πει ότι το Ολυμπιακό Κίνημα σχεδιάστηκε ως εργαλείο για την προώθηση και διάδοση των ευρωπαϊκών αριστοκρατικών αξιών και των ανδρικών αξιών» (Carpentier & Lefèvre, 2006, μτφρ. Ειρ. Καμπερίδου 2021) .

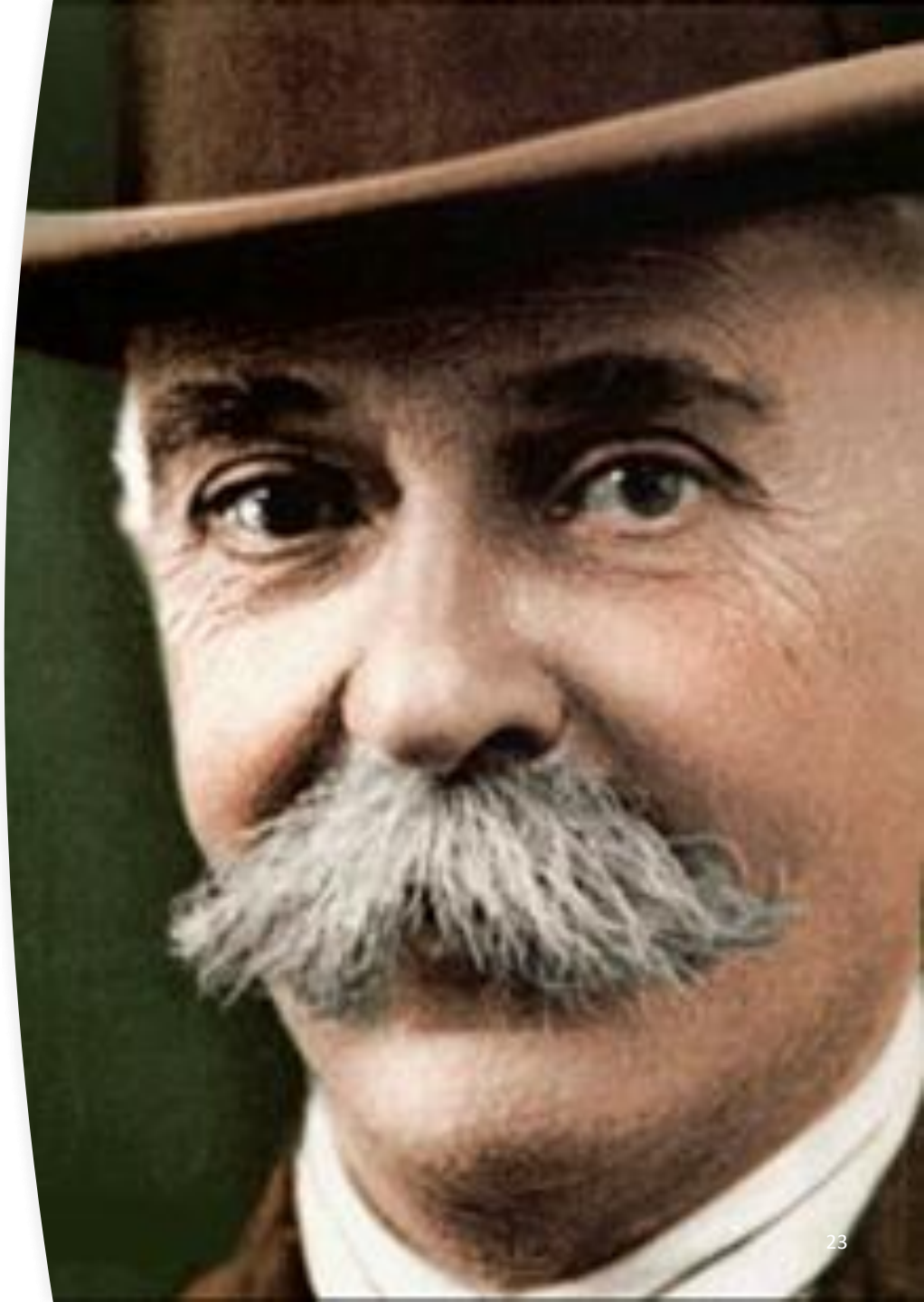

24.

Count Henri de Baillet-Latour,
3ος Πρόεδρος της ΔΟΕ: 1925-1942

Με κύριο στόχο να αμβλύνει (να περιορίσει) τη γυναικεία αξίωση για συμμετοχή στα αγωνίσματα **στίβου**, πρότεινε να επιτραπεί στις γυναίκες η πρόσβαση σε αγωνίσματα «**αισθητικού χαρακτήρα**»…

As he could not totally eliminate or exclude women from the Olympics, the Count proposed a **limited number of socially acceptable sports for the *weaker* sex**, such as figure skating, swimming, gymnastics, and tennis, **rejecting all sport activities that were judged too energetic or not aesthetic !**

(Carpentier & Lefèvre, 2006; Patsandaras & Kamberidou, 2006).

25. Sigfried Edström 1942-1952

4ος Πρόεδρος της ΔΟΕ, που επίσης εμπόδιζε τη γυναικεία συμμετοχή στους Ολυμπιακούς Αγώνες…

Following IOC president Henri de Baillet-Latour's death in 1942, **Edström became the acting president** until the end of World War II, when he was formally elected…

- He played a **major role**—with his dual membership in the IAAF and the IOC— to **subjugate women/create barriers for women in Olympic sport …**

26. Avery Brundage, the 5th IOC President: 1952-1972

See list: http://olympic-museum.de/president/pres_ioc.html:

1894 - 1896	1. President:	Demetrios Vikelas (Greece)
1896 - 1925	2. President:	Baron Pierre de Coubertin (France)
1925 - 1942	3. President:	Henri de Baillet-Latour (Begium)
1946 - 1952	4. President:	Sigrid Edström (Sweden)
1952 - 1972	5. President:	Avery Brundage (USA)
1972 - 1980	6. President:	Lord Killanin of Dublin and Spittal (Ireland)
1980 - 2001	7. President:	Juan Antonio Samaranch (Spain)
2001 - 2013	8. President:	Jacques Rogge (Belgium)
2013 -	9. President:	Dr. Thomas Bach (Germany)

Πριν αναλάβει την προεδρία της Δ.Ο.Ε., ο Brundage –ως πρόεδρος της IAAF (Παγκόσμιας Ομοσπονδίας Κλασσικού Αθλητισμού)–βρισκόταν συχνά σε δημόσια αντιπαράθεση με τους υπέρμαχους του γυναικείου αθλητισμού

(Pfister 1990, Πατσαντάρας 2007, Καμπερίδου 2011)

➢ **Η εικόνα της ΔΟΕ από το 1896 μέχρι το 1981 υπήρξε αποκλειστικά ανδρική (**Καμπερίδου 2011**).**

27.

ΟΙ ΠΡΩΤΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΜΑΡΑΘΩΝΟΔΡΟΜΟΙ 1896

-Σταματία Ροβίθυ από τη Σύρο και η Μελπομένη από την Κέρκυρα…

- In 1894, when the 1896 Olympics were being planned, Michel Breal, French linguist and historian, proposed that a 40K (24.8 miles) race be included in the track and field program, in order to commemorate the run of Pheidippides from Marathon to Athens in 490BC, and of course the Greek organizers agreed enthusiastically.

Βλέπε: Lernartz (1994) and Tarasouleas, (1997),
Βλέπε: The Olympic Marathon by David E. Martin, David A. Martin, Roger W. H. Gynn - Sports & Recreation -Publisher, Human Kinetics 2000

28.
Alice Joséphine Marie Million, later Alice Milliat

ALICE MILLIAT (1884-1957)

THE FIRST WOMAN SPORT ENTREPRENEUR AND OLYMPIC ENTREPRENEUR

LE MIROIR DES SPORTS

PUBLICATION HEBDOMADAIRE ILLUSTRÉE, 18, RUE D'ENGHIEN, PARIS

Le Numéro : 50 Centimes. Jeudi 4 Novembre 1920.

UNE JOUEUSE ANGLAISE, LYONS, SHOOTE AU COURS DU MATCH FÉMININ FRANCO-ANGLAIS DE FOOTBALL

LE MIRO DES SPORT

PUBLICATION HEBDOMADAIRE ILLUSTRÉE, 18, RUE D'ENGH

Le Numéro : 40 centimes.

Deuxième Année. — N° 46. SAMEDI 7 JUILLET 1923. Prix : 75 Centimes

LES SPORTIVES

journal illustré féminin

CYCLISME FÉMININ

LA PREMIÈRE COURSE OFFICIELLE

JUILLET 1930 — N° 934

La Coqu

Image mondial

Un million exempl. mensuellement

LÉON CLAUDE

Imprimé en Allemagne par un Éditeur Français — Rédigé en

Άστυ 31/03/ 1896,
(Πατσαντάρας 2007, Αποστόλου και Μαράτου (χ.χ.έ), κ.ά.)

29.

Η **Σταματία Ροβύθη** από τη Σύρο – 35 ετών, και μητέρα επτά παιδιών– διήνυσε το **1896** την επίσημη μαραθώνια ολυμπιακή διαδρομή σε 5½ ώρες.

Ιδού το «**ασθενές φύλο**» !!

30.

Η Μελπομένη (αγνώστων λοιπών στοιχείων) διήνυσε , το 1896, την επίσημη μαραθώνια ολυμπιακή διαδρομή σε 4,5 ώρες

31.

Alice Joséphine Marie Million, αργότερα Alice Milliat

ALICE MILLIAT (1884-1957)

“THE FIRST WOMAN OLYMPIC ENTREPRENEUR”

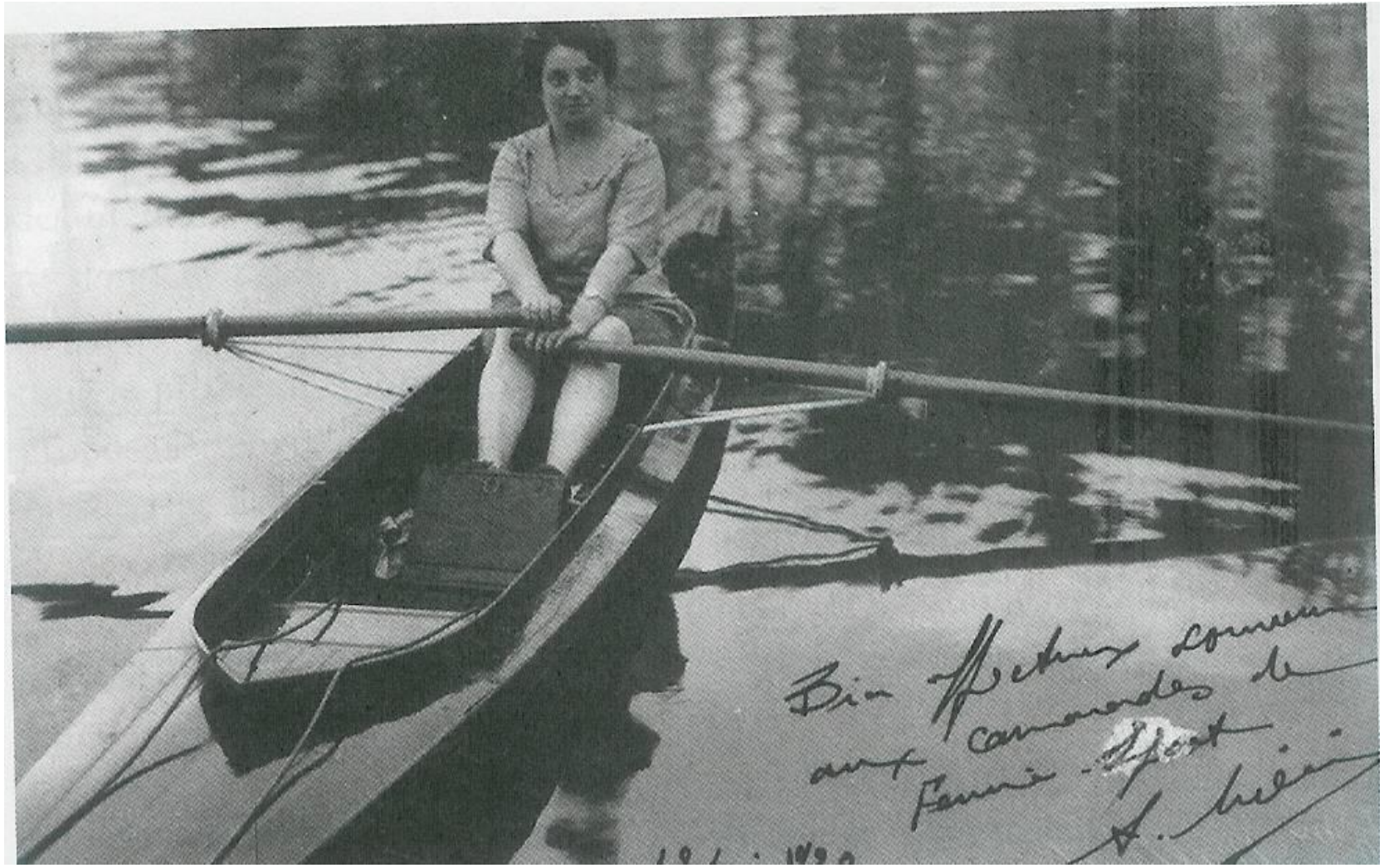

"She entered a plea for the inclusion of women's track and field in the Olympic Games before 1920." (Miragaya, χ.χ.έ)

32. Alice Milliat, Presidente, Federation Sportive Feminine Internationale

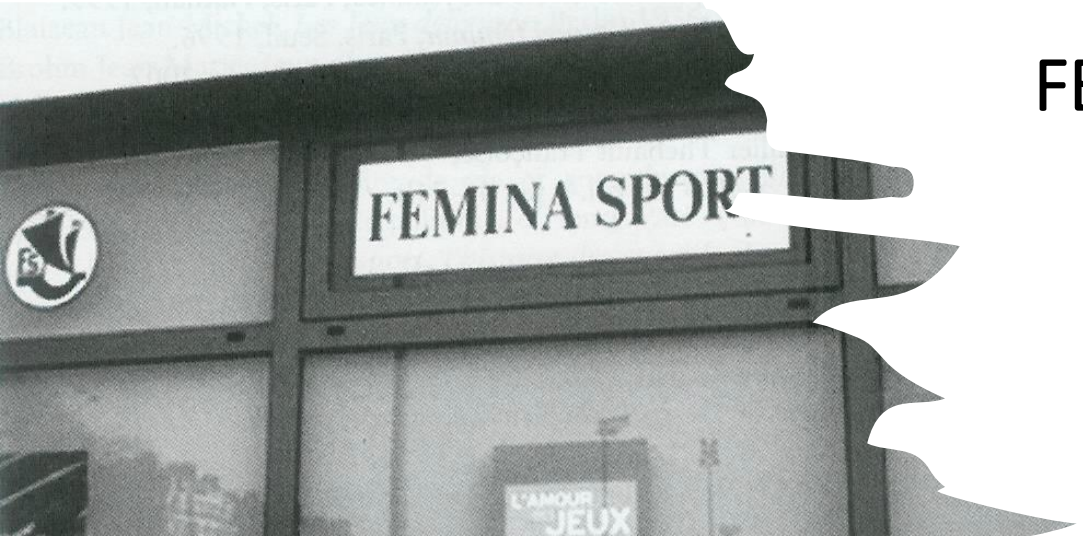

33.

FEMINA SPORT (ίδρυση1912)

Πρόεδρος το 1915

- **Ταμίας του Fédération Française Sportive Féminine de France (FSFSF) το** 1917
- **Γενική Γραμματέας το** 1918
- **Πρόεδρος το 1919**

Ζήτησε την εισαγωγή του γυναικείου στίβου στους Ολυμπιακούς Αγώνες πριν το 1920, και αφού δεν εισακούστηκε διοργάνωσε …

34. Mme. Alice Milliat, Presidente, Federation Sportive Feminine Internationale (FSFSF)

35.

Διοργάνωσε τους Γυναικείους Ολυμπιακούς Αγώνες του Monte Carlo το Μάρτιο του 1921

1 Δημιουργούν την **Παγκόσμια Ομοσπονδία Γυναικείου Αθλητισμού** στο Μοντε Κάρλο (Τσεκοκλοβακία, Μ. Βρετανία, Γαλλία, ΗΠΑ, και Ισπανία (Miragaya, n.d.).

2. After the Monte Carlo Women's Olympics Alice Milliat "entered another plea for the inclusion of women's track and field in the Olympic Games in 1921" (Drevon, 2005)

3. and since the IOC again ignored Milliat or the **FSFSF demands for inclusion in the Olympics…. The result was** the first Women's Olympic Games in Paris in 1922!!!

36.

"Olympic Games for women" Monte Carlo 1921, 1922, 1923

- THE FIRST MONTE CARLO WOMEN'S OLYMPICS held March 1921…with the participation of female athletes from 5 countries (France, Great Britain, Norway, Italy,USA !

- Moreover, according to Miragaya (2006), these first 'Olympic Games' for women held in Monte Carlo 1921, 1922 and 1923 were organized by the International Sporting Club of Monaco, the main objective being to *attract and entertain* ***well-to-do sports enthusiasts*** *on their visits to the Principality of Monaco...*

ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ - ΠΡΟΒΟΛΗ

US Team-Ομάδα των ΗΠΑ

37.

«*Ολυμπιακοί Αγώνες Γυναικών*»: Παρίσι, 20 Αυγούστου **1922** με τη συμμετοχή **300 αθλητριών (**από Γαλλία, Μ. Βρετανία, Νορβηγία, Ιταλία, Ελβετία, Βέλγιο, Τσεχοσλοβακία), και **20,000 θεατές**

- Alice Milliat, **the first woman Olympic entrepreneur**, who also negotiated women's track and field entry in the Olympic Games….
- ***Women's Olympic Games*** held in Paris August 20, 1922 with **20,000** spectators and **300 women athletes** from France, Great Britain, Norway, Italy, Switzerland, Belgium, and Czecholsovakia…. (Kamberidou, 2019).

Carpentier & Lefèvre, 2006; Drevon, 2005; Kamberidou, 2019; Woolum 1998)

38.

American team of women athletes led by Miss Godbold, prior to the Games in Paris

«Ολυμπιακοί Αγώνες Γυναικών», Παρίσι 1922

British Women's Team at the Opening ceremony

39. «Ολυμπιακοί Αγώνες Γυναικών», Παρίσι 1922

British Women's Team at the Opening ceremony

AMERICA'S TEAM OF WOMEN ATHLETES, LED BY MISS GODBOLD, PARADING BEFORE THE STANDS AT PERSHING STADIUM

Prior to the Olympic Games, in Which the United States Team Finished Second, With a Score of 31 Points. (Times Wide World Photos.)

40. «Ολυμπιακοί Αγώνες Γυναικών», Παρίσι 1922

Photo published in the New York World,1922

http://lits.columbiasc.edu/edenslibrary/LA%20100/Miss%20Ludy/LM1.html

"She was so successful that the August newspaper edition of ***Le Sportif*** **compared Madame Milliat to Coubertin"** (Drevon, 2005)

41. The name ‘Olympic’, property of the IOC

“…the name ‘Olympic’ has been unrightfully appropriated by the organizers of the Women’s Games and it [the IOC] will take the necessary steps to obtain the help of the international federations so that this designation, which is the property of the IOC, is exclusively reserved for the Games organized by the IOC the first year of every Olympiad.”

Minutes of the IOC Executive Board, Paris, 5 Nov. 1925 (IOC Archives, Lausanne, Switzerland, in: Carpentier & Lefèvre, 2006: 1118)

Milliat negotiated with the IOC the participation of women in track & field in the **Amsterdam Olympic Games of 1928**

-Five (5) disciplines were included: 800m, 100m, 4x100, high jump (αλμα εις ύψος) και discus throw (δισκοβολία) …

(Miragaya & Dacosta n.d).

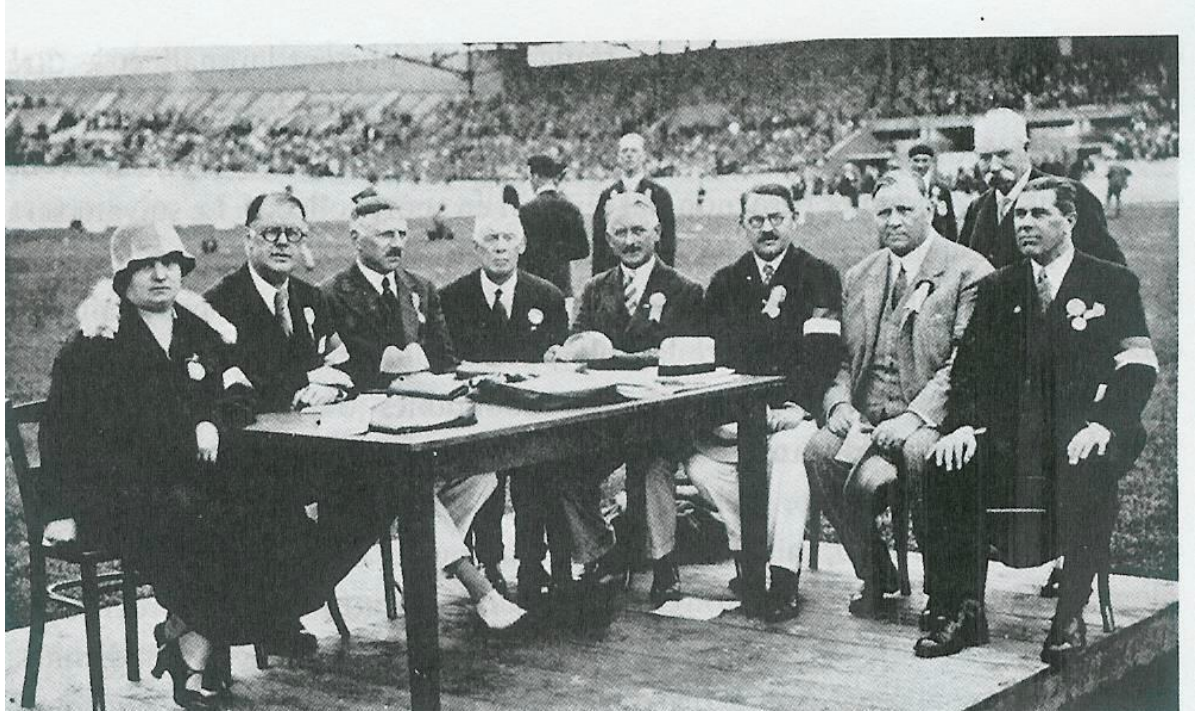

Alice Milliat at the 1928 Olympics

Στους Ο.Α του 1928

Alice Milliat (middle) and women athletes in Amsterdam Olympics

Alice Milliat (κέντρο) και οι Αθλήτριες

43. Amsterdam 1928 Summer Olympics

44.

Το 1936, η Milliat απείλησε, ή μάλλον πρότεινε στη ΔΟΕ να υιοθετήσει την ισότιμη συμμετοχή των γυναικών και ένα **ολοκληρωμένο πρόγραμμα** γυναικείων αθλημάτων, **διαφορετικά θα συνέχιζαν τη διοργάνωση των γυναικείων Ολυμπιάδων… και η ΔΟΕ δέχτηκε…**

Η ΔΟΕ και η Διεθνής Ομοσπονδία Ερασιτεχνικού Αθλητισμού, επιχείρησαν να έρθουν σε συμβιβασμό με τη **Γυναικεία Διεθνή Αθλητική Ομοσπονδία, απαιτώντας την κατάργηση των γυναικείων Ολυμπιάδων με αντάλλαγμα τη συμπερίληψη δέκα γυναικείων αθλημάτων στο πρόγραμμά των Ολυμπιακών Αγώνων…**

45. Έμφυλη κατηγοριοποίηση – έμφυλη διχοτόμιση (gender segregation)

...και έτσι **<u>αναγκάστηκαν</u>** να θεσπίσουν κλιμακωτά ιδιαίτερους (ξεχωριστούς/άλλους) κανόνες συμμετοχής για **το κοινωνικά κατασκευασμένο «ασθενές φύλο»** (Καμπερίδου 2012; Kamberidou, 2019)

- **Θεσπίστηκαν** σε αρκετά αθλήματα **<u>ιδιαίτερα κανονιστικά πλαίσια</u> που είχαν ως βάση τη βιολογική *διαφορά*, τα γενετικά χαρακτηριστικά**, την **περιβόητη διαφορά των φύλων**,
- Βέβαια διατυπώθηκε ότι **στόχευαν** στη **διασφάλιση και την προαγωγή της υγείας της γυναίκας και στην προβολή της «γυναικείας χάρης» και της «θηλυκής γοητείας» ….**

46. Introduction of Women's Sports

Year	Sports
1900	Tennis, Golf
1904	Archery
1908	Tennis, Figure skating
1912	Swimming
1924	Fencing
1928	Athletics, Gymnastics
1936	Alpine skiing
1948	Canoeing
1952	Equestrian sports
1960	Speed skating
1964	Volleyball, Luge
1976	Rowing, basketball, handball
1980	Field hockey
1984	Shooting, cycling
1988	Tennis, table tennis, sailing
1992	Badminton, judo, biathlon
1996	Football, Softball
1998	Curling, Ice Hockey
2000	Weightlifting, Pentathlon, Taekwodo, Triathlon
2002	Bobsleigh
2004	Wrestling
2008	BMX
2012	Boxing

2014 **SKI JUMPING**
2016 **RUGBY**
2020 **Covid 19 (οπότε έγιναν το 20121)**
2024 **???**

47. ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ –ΠΡΟΒΟΛΗ ΤΗΣ ΑΘΛΗΤΡΙΑΣ

48. Ανακεφαλαιώνοντας

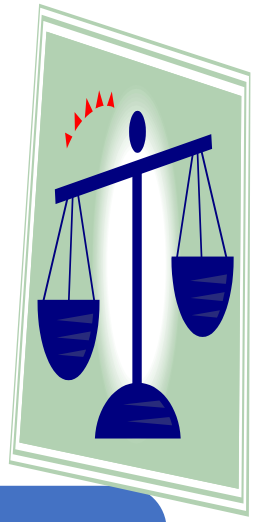

Ευρύτεροι κοινωνικοί αγώνες, δομικές αλλαγές της κοινωνικής συγκρότησης μετά τους δύο παγκόσμιους πολέμους (1914-1918 και 1939-1945) ….

… μεταβολές των αντιλήψεων περί **έμφυλων ρόλων** συνέβαλαν στη σταδιακά αυξανόμενη πρόσβαση των γυναικών σε πολλές ανδροκρατούμενες κοινωνικές περιοχές…

Ωστόσο τα κοινωνικά στερεότυπα περί «ασθενούς φύλου» συνεχίζονται:
Η Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή(ΕΟΕ) το 2023 ….

MAKE PLACE FOR
ONE MORE WOMAN

- Όταν η έμφυλη κατηγοριοποίηση του ολυμπιακού αθλητισμού **ξεπερνάει το καθαρά αθλητικό αγωνιστικό πλαίσιο, τότε ο** δομικός αυτός μηχανισμός (η έμφυλη κατηγοριοποίηση) αναδεικνύεται ως **μηχανισμός παραγωγής κοινωνικής ανισότητας:**

- π.χ. η γυναικεία υποεκπροσώπηση στους αθλητικούς θεσμούς, στην αθλητική ιεραρχία.

- **Η εικόνα της ΔΟΕ από το 1896 μέχρι το 1981 υπήρξε αποκλειστικά ανδρική.**

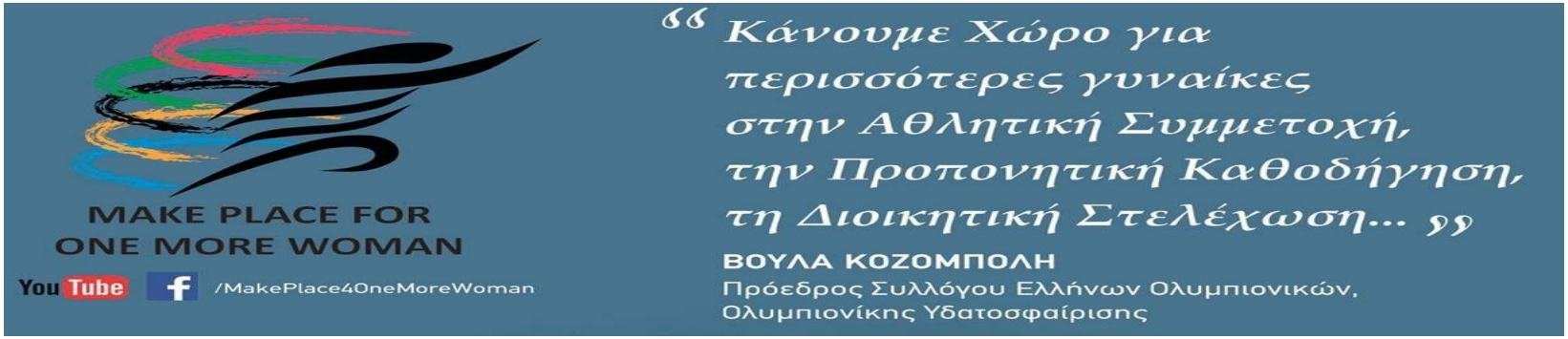

Η έμφυλη κατηγοριοποίηση του αθλητισμού επεκτείνεται και πέραν της αγωνιστικής δράσης και σήμερα, δηλαδή ξεπερνάει το καθαρά αθλητικό αγωνιστικό πλαίσιο ….

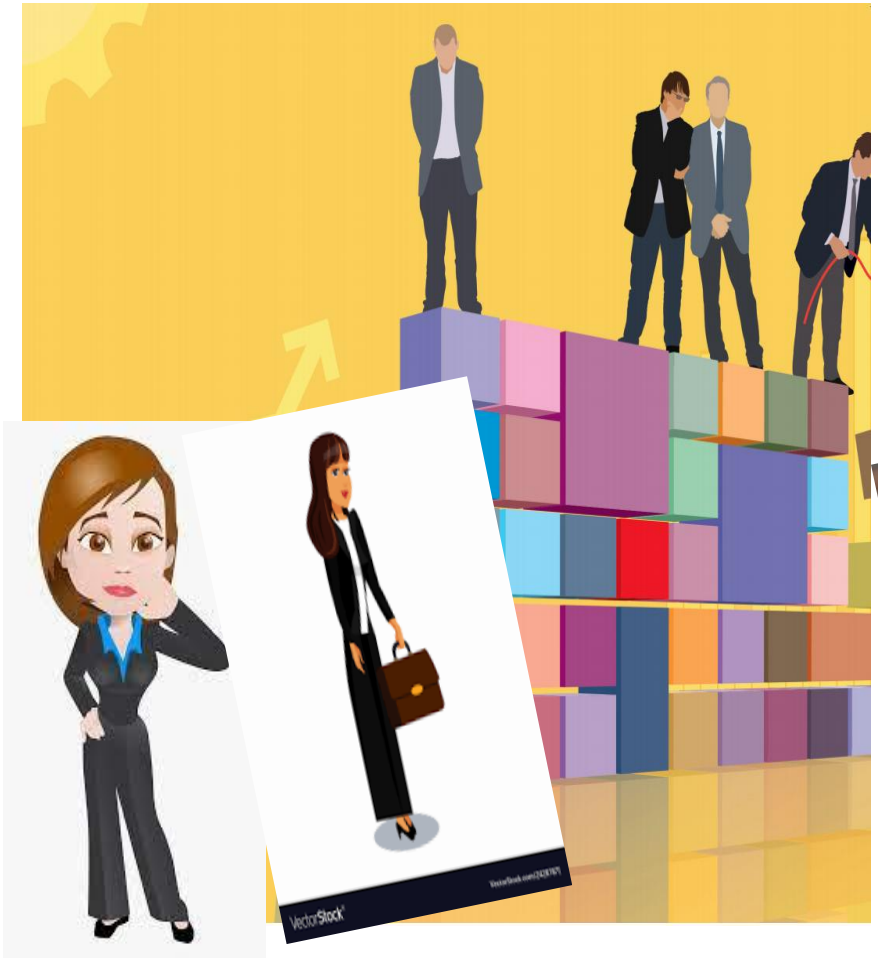

Στον αθλητισμό των επιδόσεων και στον πρωταθλητισμό οι δραστηριότητες ταξινομούνται με βάσει το φύλο, χάριν της **ισονομίας** και της **ισότητας**…

Ισονομία: Η ισότητα των ανθρώπων απέναντι στο νόμο, η ισότητα των πολιτών ως προς τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους·. Η έννοια χρησιμοποιήθηκε στην αρχαία Ελλάδα, από τον Ηρόδοτο και τον Θουκυδίδη κατά τον 5ο π.Χ.…τον 16ο αιώνα εμφανίστηκε στην αγγλική γλώσσα (isonomy: equal and law)…

Τι εννοώ ξεπερνάει το καθαρά αθλητικό αγωνιστικό πλαίσιο ;

Έτος 2024 (και 2025)

109 members now (47 women and 62 men)

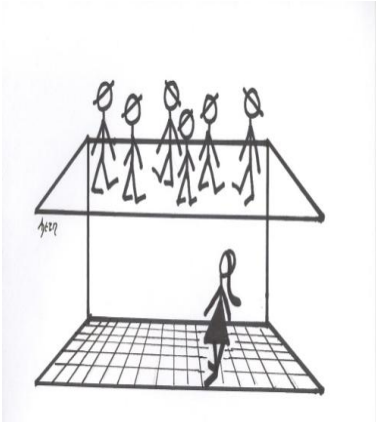

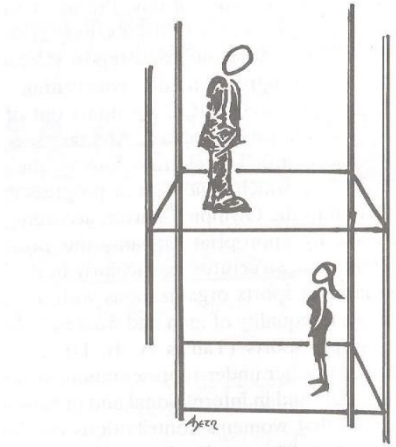

Έργα της Αρετής Καμπερίδου

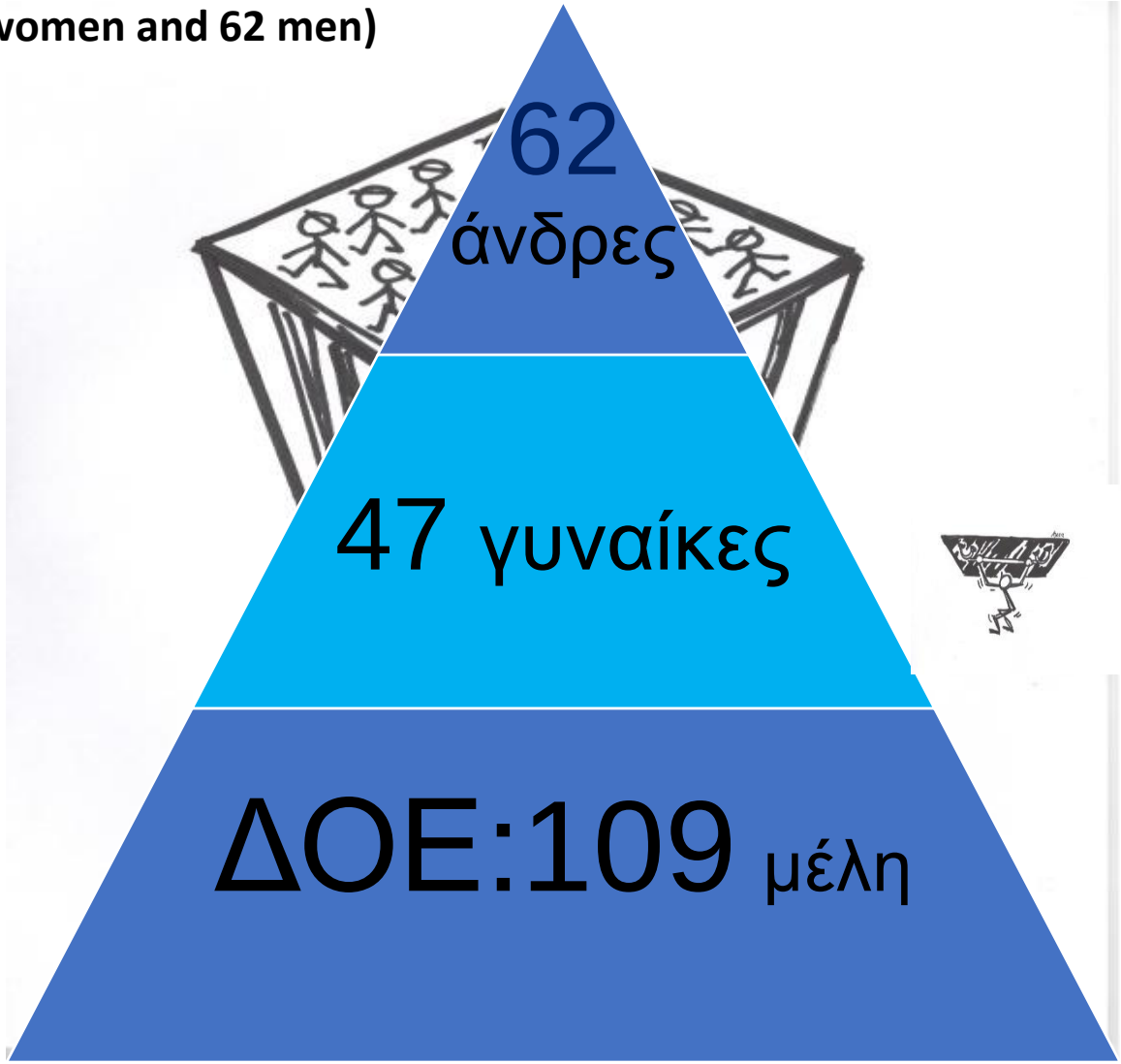

https://olympics.com/ioc/members

https://olympics.com/ioc/members

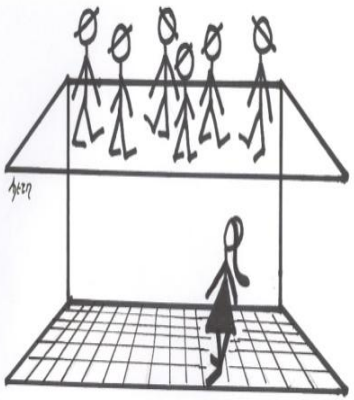

Gender leadership gap / glass ceiling
by Areti Kamperidis

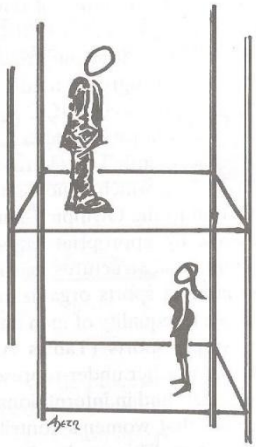

Έργα της Αρετής Καμπερίδου

Έτος 2023

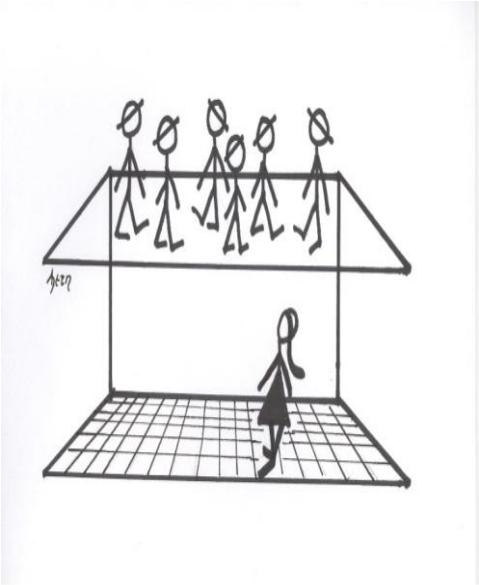

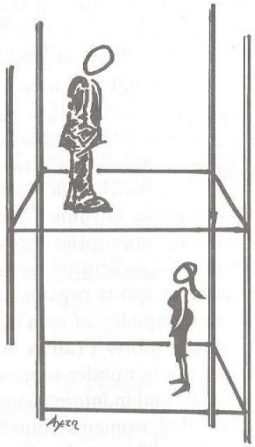

2021

Gender leadership gap / glass ceiling
by Areti Kamperidis

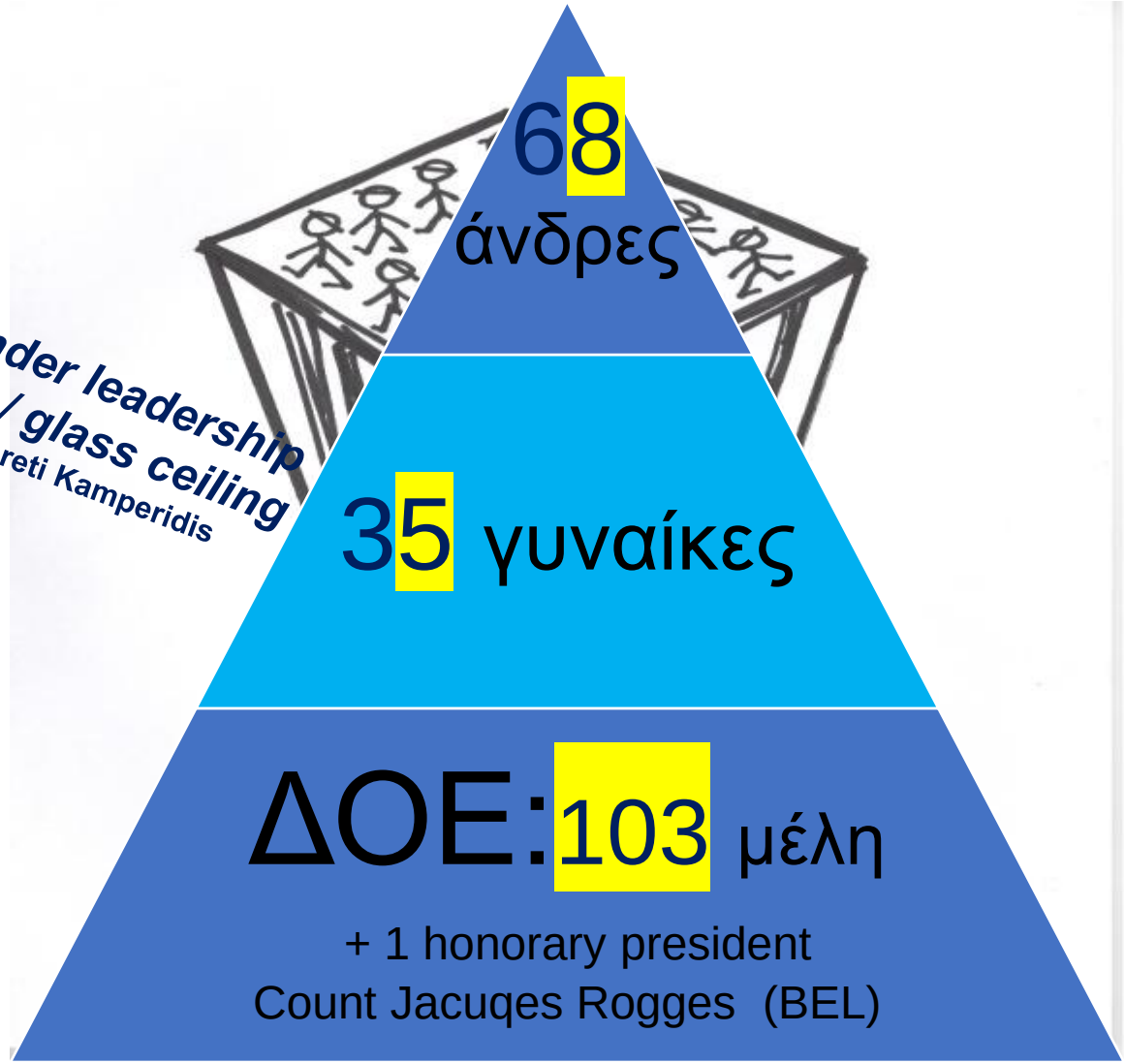

Gender leadership gap and glass ceiling
by Areti Kamperidis

ΕΤΟΣ 2020

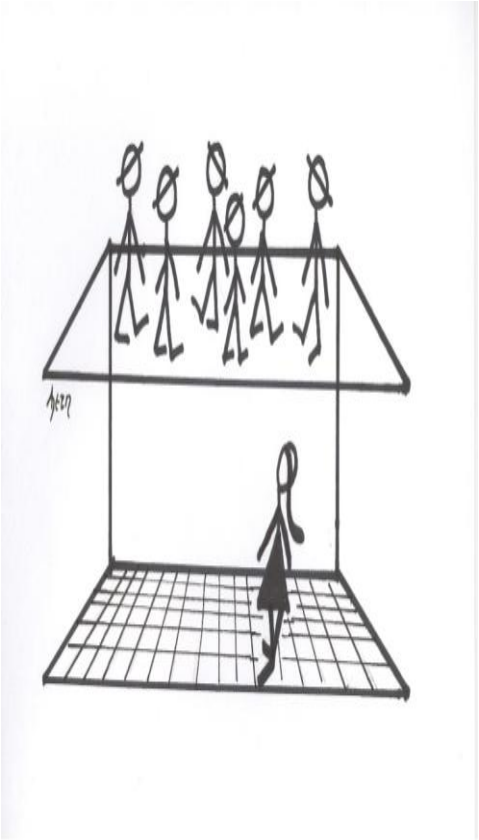

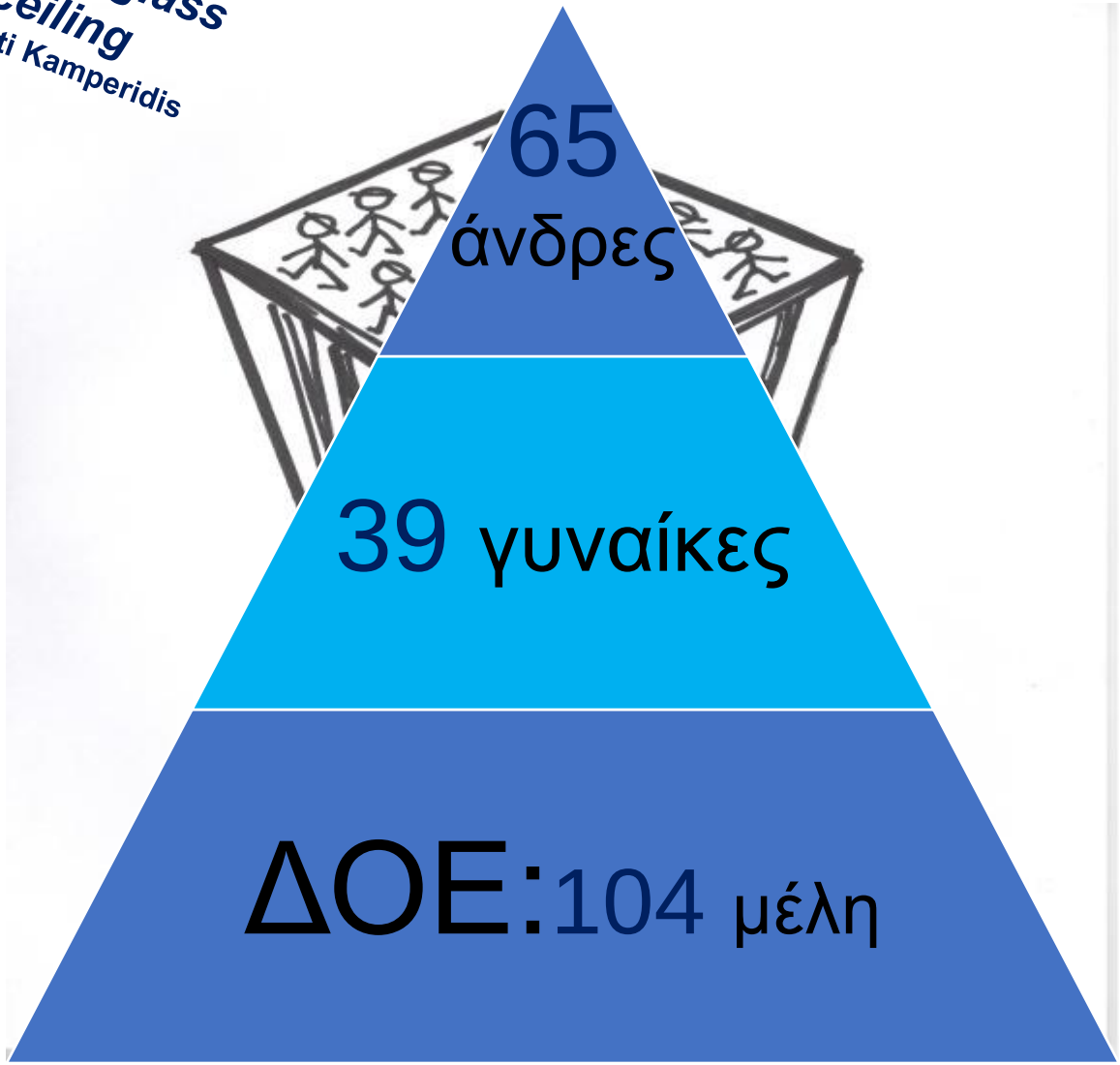

ΕΤΟΣ 2013

91
άνδρες

19
γυναίκες
(17%)

ΔΟΕ :110
μέλη

Το έμφυλο χασμα στην ηγεσία – η γυάλινη οροφή το έτος 2023

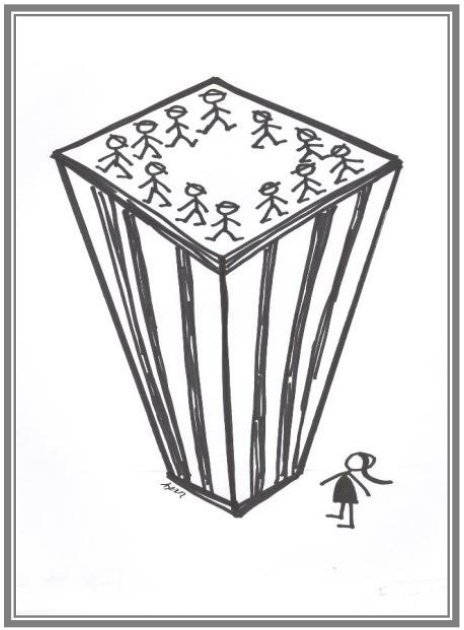

Έργο της **Areti Kamperidis**

41
άνδρες

2
γυναίκες

ΔΟΕ:43
Επίτιμα μέλη
(Honourary members)

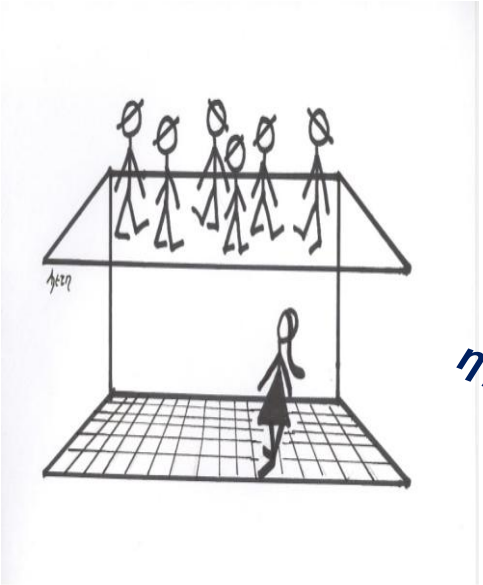

Το έμφυλο χασμα στην ηγεσία – η γυάλινη οροφή της Areti Kamperidis

41 Presidents are men

3 Presidents are women

44 Αθλητικές ομοσπονδίες με 538 μέλη, ΔΣ: 453 άνδρες και 85 γυναίκες (16%)

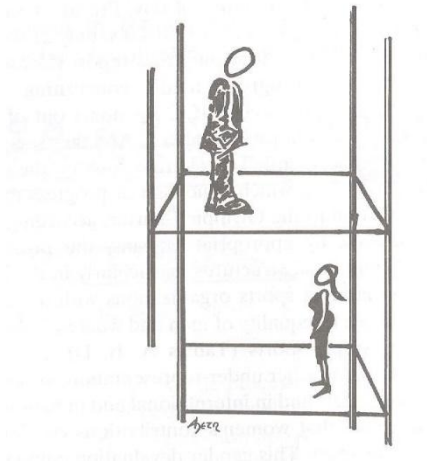

Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας-8 Μαρτίου

- **Βλέπε: Συνέντευξη της Ειρήνης Καμπερίδου με θέμα:**
- **«ΔΙΑΧΡΟΝΙΚΗ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ ΤΟΥ ΓΥΝΑΙΚΕΙΟΥ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ-ΑΠΟΚΛΕΙΜΣΟΥ (1896-2023): Ο ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΣ ΩΣ ΠΕΔΙΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΧΕΙΡΑΦΕΤΗΣΗΣ»**

https://odelalis.gr/nena-meimari-i-imera-tis-gynaikas/?fbclid=IwAR0XwtCBH04_OxmyHGO4Yopp_ytvRYm3wTGLgPKmP1LkZgPw7AGrTq4QkI0

Η Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας- Ημέρα Μνήμης

είναι φόρος τιμής στις 130 εργάτριες που έκαψαν ζωντανές σε εργοστάσιο υφασμάτων της Νέας Υόρκης **στις 8 Μαρτίου το 1857** σε αντίποινα για την μεγάλη απεργία και την κατάληψη του εργοστασίου.

Στη μνήμη τους μετά από 53 χρόνια, **το 1910, καθιερώθηκε η Διεθνής Ημέρα της Γυναίκας**

“Ψωμί και Τριαντάφυλλα”

- Η παγκόσμια ημέρα της γυναίκας σηματοδοτεί τις θυσίες και τα επιτεύγματα των γυναικών όλου του κόσμου πάνω από έναν αιώνα ....
- Οι βάσεις για την ημέρα αυτή τέθηκαν από το **εργατικό κίνημα το 1908 ,όταν 15,000 γυναίκες** διαδήλωσαν στη νέα Υόρκη (στη μνήμη των γυναικών που έχασαν τη ζωή τους στην απεργία των μόδιστρων της Νέας Υόρκης) διεκδικώντας καλύτερες αμοιβές και συνθήκες εργασία και δικαίωμα ψήφου, μεταξύ άλλων.
- Ένα χρόνο αργότερα (1909),το σοσιαλιστικό κόμμα της Αμερικής κήρυξε την πρώτη Παγκόσμια Ημέρα Γυναίκας.
- **Το 1977** θεσπίστηκε για πρώτη φορά με απόφαση της γενικής συνέλευσης του ΟΗΕ η Παγκόσμια Ημέρα της Γυναίκας.....

"Ψωμί και Τριαντάφυλλα"

ΕΠΟΜΕΝΟ ΜΑΘΗΜΑ

Συνέχεια 4η διάλεξη

Οι Ολυμπιακοί Αγώνες ως μέσο γνωστοποίησης των Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων

Πεδίο Κοινωνικής Χειραφέτησης, όχι μόνο για τις γυναίκες…

Λέξη κλειδί: ΟΡΑΤΟΤΗΤΑ

k5362307 www.fotosearch.com

ΠΗΓΕΣ

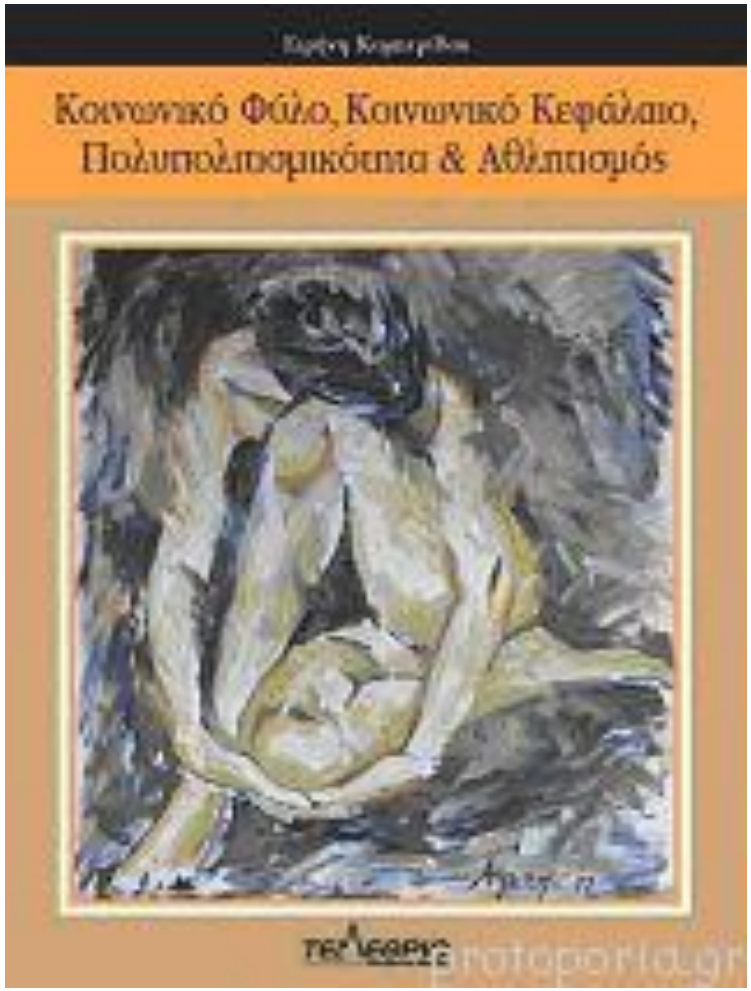

Καμπερίδου, Ειρήνη (2011). ***Κοινωνικό Φύλο, Κοινωνικό Κεφάλαιο, Πολυπολιτισμικότητα και Αθλητισμός***. Εκδόσεις Τελέθριο, Α. Πιπέρης & ΣΙΑ ΕΕ (Κωδικός Βιβλίου στον **Εύδοξο**: 42625)

Irene Kamberidou (uoa.gr)

Πηγές/βιβλιογραφία επίσης στο: **UoA Scholar**: http://scholar.uoa.gr/ikamper/publications

I

ΔΕΙΓΜΑ ΠΗΓΩΝ-ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑΣ
3ης διάλεξης
και επόμενης
4 ης διάλεξης

- Carpentier, F. & Lefèvre, JP (2006) The modern Olympic Movement, women's sport and the social order during the inter-war period, The International Journal of the History of Sport, 23:7, 1112-1127, DOI: 10.1080/09523360600832387 (τελευταία πρόσβαση 8/3/2024)
- Kamberidou, I. (2012). New Realms of Agency: Promoting Peace Education and Gender Equity through Sport. In *Sport Science and Physical Education, [Ed. Luminita Georgescu], Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS), Eolss Publishers, Oxford ,UK*. Oxford ,UK: Developed under the Auspices of UNESCO, Eolss
- Kamberidou, I. (2011). Athlete Activism and Peace Education: Bridging the Social Inequality Gap through Sports.. *Nebula, 8*, 168–180
- Voyles, Caroline (2019) Sex Segregation in Sport: A Denial of Rights and Opportunities for Health. *Health and Human Rights Journal*. June 28, https://www.hhrjournal.org/2019/06/sex-segregation-in-sport-a-denial-of-rights-and-opportunities-for-health/ (τελευταία πρόσβαση 8/3/2024).
- See also, OHCHR (2018). Regulations regarding eligibility for the female classification (athletes with differences of sex development) (OL OTH 62/2018).Retrieved on June 27, 2019 from: https://www.ohchr.org/Documents/Issues/Health/Letter_IAAF_Sept2018.pdf (τελευταία πρόσβαση 8/3/2024).

- **Kamberidou**, I. (2019). **GENDER INTEGRATION IN THE MILITARY: GENDER-NEUTRAL STANDARDS AND COED SPORTS**. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, *5*(11), 23-45. Open Access Publishing Group. Publisher's Version Abstract, gender.integration.in_.the_.military_.pdf

- --**Kamberidou,** I., Bonias, A., & Patsantaras, N. (2019). **SPORT AS A MEANS OF INCLUSION AND INTEGRATION FOR "THOSE OF US WITH DISABILITIES"**. *European Journal of Physical Education and Sport Science*, *5*(12), 99-128. Open Access Publishing Group. Publisher's Version

- -**Kamberidou**, I. & Chroni, S. (2016).The Greek Experience: Outstanding Women in the Social Space of Sport. In *Inspirational Women in Europe: making a difference in Physical Education, Sport and Dance* (pp. 224–242). Juiz de Fora, Brazil.: Rosa Diketmüller (editor). Juiz de Fora :NGIME/UFJF, 2016 (IAPESGW Continent Series). Publication of the International Association of Physical Education and Sport for Girls and Women (IAPESGW), ISBN 978-85 67380-55-1.

- -**Kamberidou**, I. (2012). New Realms of Agency: Promoting Peace Education and Gender Equity through Sport. In *Sport Science and Physical Education, [Ed. Luminita Georgescu], Encyclopedia of Life Support Systems (EOLSS), Eolss Publishers, Oxford ,UK*. Oxford ,UK: Developed under the Auspices of UNESCO, Eolss publ. new_realms_of_agency_e1-12-89-14.pdf

- -Patsantaras, N., & **Kamberidou**, I. (2022). ***EXPERIENCING THE MYTH: GREEKNESS AND THE GERMAN HERO***. *European Journal of Physical Education and Sport Science (ISSN: 2501 - 1235)*, *8*(6), 61-82. Open Access Publishing Group. Publisher's Version Abstract experiencing_the_myth_published_august_19_2022_.pdf

- .Kefi-Chatzichamperi, E. & -**Kamberidou**, I. (2021). ***THE NATIONAL ACTION PLAN FOR GENDER EQUALITY: WOMEN, SPORTS AND MILITARY INSTITUTIONS***. *European Journal of Physical Education and Sport Science (ISSN: 2501 - 1235)*, *7*(3), 90-116. Open Access Publishing Group. Publisher's Version Abstract doi:http://dx.doi.org/10.46827/ejpe.v7i3.3959

- Kefi-Chatzichamperi, E., **Kamberidou, I.**, & Patsantaras, N. (2021). **COED SPORTS AS AN 'INTEGRATION TOOL' IN HELLENIC MILITARY HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.** *European Journal of Physical Education and Sport Science (*ISSN 2501 – 1235), vol.7, issue 1, pp. 1-19. http://dx.doi.org/10.46827/ejpe.v7i1.3726. Issue: https://oapub.org/edu/index.php/ejep/issue/view/237 Article: https://oapub.org/edu/index.php/ejep/article/view/3726/6362

- **Kamberidou**, I. (2012). Athletes United for Peace: Reconciliation through Sport. In *Proceedings of the international conference SPORT AS A MEDIATOR BETWEEN CULTURES* (pp. 187–202). International Council of Sport Science and Physical Education (ICSSPE/CIEPSS), Hanns-Braun-Strase Friesenhaus II D-14053 Berlin. Editors Ronnie Lidor, Karl-Heinz Schneider & Katrin Koenen. ISBN 978-3-9811179-4-3 copyright 2012 by ICSSPE.

- -**Kamberidou**, I. (2012). PEACE EDUCATION: MOVING FORWARD THROUGH SPORT–ATHLETES UNITED FOR PEACE (chapter six, pp. 205-266 in English). In *Gender, Social Capital, Multiculturalism & Sport [book in Greek, chapter six in English]* (pp. 205–266). Publisher: Telethrion, Athens, pp.205-266.

- -**Kamberidou,** I. (2011). Athlete Activism and Peace Education: Bridging the Social Inequality Gap through Sports.. *Nebula*, *8*, 168–180. Samar Habib. Publisher's Version

- Kamberidou, Irene (2010). THE "GLASS ESCALATOR" & "GENDER FATIGUE": GETTING GENDER BACK ON THE AGENDA. *Proceedings of the 5th International Conference on Interdisciplinarity in Education ICIE '10*. Tallin Estonia: The National Technical University of Athens, pp. 89-98. *the_glass_escalator_and_gender_fatigue_g.pdf*

- Kamberidou, I. (2008a). Training the trainers/ educating the educators. Education-Engagement-Retention: the gender factor in digital illiteracy in Greece. Proceedings of the European Commission Shadowing Conference, 6 March 2008, Brussels "Move out of the shadow! Seize the opportunITy!": 51-68. https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/el/browse/2775535 , and in: https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/object/2775535/file.pdf

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ